

"EY TORPAQ, KÖKSÜNÜ SƏN GƏL, AÇ MƏNƏ..."

(Paşa Ağaoğlunun 70 yaşına)

Paşa Ağaoğlunun doğulduğu Dəmirçi kəndi ilə mənim doğulduğum Kərimbəyli kəndi arasında təxminən dörd-beş kilometrlik bir ara kəsimi olub Şərur rayonunda. Mənim doğulduğum kənd Xan Araza söykənib, onun doğulduğu kənd isə dağlara... Onu uzaqdan-uzağa

1986-88-ci illərdə onların kəndində yerləşən orta texniki-peşə məktəbində müəllim işlədiyim dövrdən tanışıram. Hətta qızı Azadə xanıma həmin məktəbdə dərs demişəm. Bu gözəl insan uzun illər idarə müdiri işləyib. Haqqında daima xoş sözlər eşitmişəm. Bir yaradıcı şəxs olmasını isə şair dostum, usta qələm sahibi Kəmaləddin Qədimdən duymuşam. Paşa Ağaoğlu ilk dəfə yaxından Kəmaləddin müəllimin 60 illik yubileyində görüşüb tanış olmuşam. Mənə hədiyyə verdiyi "Həyatın istəkləri" kitabında ki bir-birindən maraqlı şeirlərini oxuyaraq könül dünyasına səyahət etmişəm. Gözəl qələm adamı olduğunu gördükdən sonra onu çox sevmişəm.

Görmək istəyirsən əgər cənnəti,
Yayda istiləşən "Bata-bat" a gəl.
Eyləsən bu yerdə qışda niyyəti,
Ağ xaliya-qara bata-bata, gəl.

Bulaqlar başını qərara alsan.
Çiçəklər yurdlarda yur salıb qalsan.
Yazın axırında piyada olsan,
Güllü çəmənlərdə yata-yata, gəl.

...Ruhu oxşayanda hər bir mənzərə,
Hər yan yaşıl yamac, gədik, gen dərs.
Paşayam, son qoyar qəmə, qəhərə,
Şirin arzulara çata-çata gəl.

Böyük, ustad şairimiz İslam Səfərlinin "Bata-bat" şeirindən gücünü alan bu şeiri və Vətən torpağının gözəlliklərindən bəhs edən bu səpkili şeirləri onun doğma yurda, Vətənə bağlılığının, sevgisinin bariz ifadəsi kimi səslənir və bu sevgi onun yaşam eşqini daha da gücləndirir.

"Allaha məhəbbət səndən ətədir, Bildim göydə Xuda, yerdə atadır", deyə şair atasına olan dərin ehtiram və məhəbbətini alıcınan bir şəkildə, poetik bir dillə necə də gözəl ifadə edir:

Özün də ağıydın, adın da Ağ,
Gözümə bənizərdin zirvəli dağa.
Müqəddəs adına namaz qılmağa,
Həmişə mən hazır olmuşam, ata.

Paşa Ağaoğlunun "Məmməd Araza", "Ulu tür-kə", "Səadət Butaya", "Gölmüşəm", "Gətsən də çağır" və s. bu kimi şeirlərindəki aşq şeirimizdən axıb gələn ifadə və dil şiriniyi bu el şairinin görüb-götürmək, həyatdan öyrənmək bacarığından xəbər verir.

Dünyaya gələndə mən,
Anam ağrı çəkibdir -
Muğamdır.

Züm-zümə edib babam,
Cüt sürüb, yer əkibdir -
Muğamdır.

Buludların nərəsi,
Ağ dolunun hərəsi -
Muğamdır.

Qaqqıldayan kəkliyin,
Xoruzu, həm fərəsi -
Muğamdır.

"Həyatın istəkləri" poemasında şair sakini olduğumuz dünyanın ağır-acılarını, eybəcərliklərini, yalanlarla dolu istəklərini, taxt-tac "eşqinə" tökülən qanları, yıxılana baltə çalanları dərin nifrət hissi ilə, ibrətamiz bir formada, çox çalarlı rənglərlə ifadə edir:

Ayaq üstə gəzsə də,
Ölü kimi var diri.
Başqa gözdə qıl seçən,
Gözündə görmür tiri.
və yaxud:
Qeyrətini satanlar,
Sadiq yardan danışır.
...Yer əkib becərməyən,
Bəhrə - bardan danışır.

"Ey torpaq, köksünü sən gəl aç mənə, Qoy görüm qoynunda kimlər yatıbdır" - deyə şair torpağı böyük bir iltiyyətlə vəsf eyləyərək onun bəşəri dəyərini açıq göstərir.

Sənsən son mənzili bütün bəşərin,
Varlığın, yoxsulun, yaşarın, ərin.
Paşayam, hikmətin dərinindən dərin,
Səndə qızıl, gümüş, gövhər yatıbdi.

Onun şeirlərində tökülmə itirdiyimiz, yağırıya qapdırdığımız Dərbənd, Borçalı, Göyçə, Zəngəzur, Vedibasarsar, İravan və hər şeydən öncə isə Cənubi Azərbaycan - Təbriz dərnləri sonsuz yançı ilə ifadə olunur. Göynəyən yarasının üstünə Qarabağ göynərtisinin də gəlməsi şairin yaralarını daha da göymədir, sinəsini "lələdağ" edir. Və yana-yana deyir:

Xırman üstə verdik hər şeyi yelə,
Paşa, ümid qaldı bir təvəkkülə.

"Dövrən hamilədir şərdən, xətdən" - deyə hayqıran şair dövrünün amansız gərdisini qamçılamağı unutmur.

Tənə vurma mənə, dədə,
Günahkardır gərdisi özü.
Yaman artıb gədə - güdə,
Nadanların ötür sözü.

Söz sultanı zəlil olub,
Hünərlilər əlil olub.
Yalan - yulan dəlil olub,
Tutulubdu haqqın gözü.

***

Qırata tay olub yabı,
Necə çəkək bu əzabi?
Qalmaqbuldu daha tabı,
Qoyma, qəlblər sına, dünya.

Poeziyamızın ən ilkin, bəşəri mövzusu olan məhəbbət mövzusunda da yan keçmir. Qələminə bu mövzuda da sınaqır. Və yazdığı zərif, duyğulu şeirləri ilə könüllərdə yurd sala, binələyə bilir şair.

Ölərdim, inanın, uf da deməzdim,
Bilsəydim gözələrin məzarım olar.
Mən orda qalsaydım dərd-qəm yeməzdim,
Deyərdim ruhuma gülzərim olar.

***

Ay gözümün işığı,
Bəxtimin yaraşığı.
Ürəyimin sağlığı,
hardasan?
Ay sonalar sonası,
Taleyimin aynası.
Həyatimin mənası,
hardasan?

Paşa Ağaoğlu ustad şairimiz Hikmət Ziya kimi təmsil janrına da müraciət etmiş və mən inamla deyərdim ki, bu janrda yazdığı şeirlər daha uğurlu və mükəmməl alınmışdır. Şairin "Şirin ölümü", "Boz qurdun çobanlığı", "Ulağın qələbəsi", "Tülkünlü şahlığı", "Təkənin gileyi", "Sıpanın ölümü" və s. adını çəkdiyim və çəkmədiyim təmsilləri həyat heqiqətlərini daha dolğun boyalarla əks etdirir. Onun çoxsaylı təmsillərindən yalnız birini nümunə göstərməyi məqsədə uyğun saydım.

Dedilər: - Bu nə işdi,
Dövrən tərsə fırlanır?
Ulaq çimər bulaqda,
Susuzluqdan fil yanır.

Tutuşu dillənib,
Cavab verdi suala:
-Kefə gedib ədalət,
Dövrən düşüb bu hala.

Şairin hansı janrda, üslubda, hansı məzmununda yazdığı şeiri oxuyursan oxu, orada onun şirin duyğularla çırpınan qəlbinin heyrtədicini notlarını duyursan. Ömrünün yetmişini haqlamış şair qarşılaş, gözəl ziyalı Paşa Ağaoğluna bundan sonra yaşayacağı həyatında sağlamlıq, mənəli ömür arzulayıram və "qələmin var olsun" deyirəm.

16.04.2020

ƏLƏSGƏR TALİBOĞLU

Şair-publisist, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, Məmməd Arza mükafatı laureatı.